

Przedmiotowy System Oceniania **Wiedza o społeczeństwie kl. IV, V**

Nauczyciel: Anna Marcinkiewicz
Klasy : IV. V

Przedmiotowy System Oceniania jest zgodny ze Statutem oraz Zasadami Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów Zespołu Szkół nr 8 w Szczecinie.

Przedmiotem oceny z wiedzy o społeczeństwie jest:

1. Wiedza merytoryczna (stopień rozumienia i zapamiętywania nabytych informacji) oraz korelowanie ich wiedzy wyniesionych z innych lekcji.
2. Rozumienie i umiejętność interpretacji faktów.
3. Praca ze źródłem normatywnym, umiejętność pracy z materiałem kartograficznym, ikonograficznym, statystycznym, itp.
4. Formułowanie wypowiedzi ustnej.
5. Przygotowanie (odpowiedzi), pracy pisemnej (referat, itp.), prezentacji.
6. Aktywność ucznia na lekcjach i w pracy pozalekcyjnej.

Obszary oceniania:

1. Wiadomości (stopień rozumienia i zapamiętania nabytych informacji) oraz korelowanie ich z wiedzy wyniesionych z innych lekcji.
2. Umiejętności udziału w dyskusji, selekcji problemów, formułowania sądów, obrony własnego zdania, argumentacji, zadawania pytań, wyciągania wniosków, a także korzystania i gromadzenia informacji z podręcznika, słowników, encyklopedii, prasy, tekstów źródłowych, Internetu.
3. Różne przejawy aktywności intelektualnej, w tym rozumienie tekstów i instrukcji, praca indywidualna i w zespole, sprawne wykonywanie powierzonych zadań.
4. Orientacja w bieżących wydarzeniach życia politycznego, społecznego i gospodarczego w Polsce i na świecie.
5. Obowiązkowość i systematyczność w pracy – np. staranne prowadzenie zeszytu, notatek, odrabianie prac domowych

Sposoby i formy oceniania:

1. Sprawdziany pisemne.
2. Kartkówki.
3. Odpowiedź ustna.
4. Praca domowa (ćwiczenia, referat, prezentacja).
5. Aktywność na lekcji.
6. Samodzielna i zespołowa praca na lekcji.

Sprawdziany

1. Nauczyciel zapowiada sprawdzian co najmniej 1 tydzień wcześniej, a jego termin odnotowuje w dzienniku lekcyjnym.
2. Sprawdzian poprzedza lekcja powtórzeniowa, utrwalająca poznane wiadomości i umiejętności. Obowiązkiem ucznia jest przygotowanie się do zajęć i nie można wówczas zgłosić nieprzygotowania.

3. Sprawdziany są obowiązkowe. Stosuje się podział na grupy.
4. Prace oceniane są punktowo. Za każde zadanie przyznaje się określoną liczbę punktów. Punkty są sumowane i zamieniane na ocenę według następujących wskaźników procentowych:

100% - 98%	- stopień celujący
97,99% - 85%	- stopień bardzo dobry
84,99% - 70%	- stopień dobry
69,99% - 55%	- stopień dostateczny
54,99% - 40%	- stopień dopuszczający
39,99% - 0%	- stopień niedostateczny

Prace pisemne zawierają krótkie pisemne uzasadnienie oceny, w którym nauczyciel wskazuje co uczeń robi dobrze, co wymaga poprawy oraz jak powinien uczyć się dalej.

5. Sprawdzian napisany na ocenę niesatysfakcjonującą, uczeń może poprawić. Poprawa jest dobrowolna i odbywa się w ciągu 2 tygodni od dnia podania informacji o ocenie. Dla wszystkich chętnych ustala się jeden termin poprawy. Ocena otrzymana za poprawę jest wpisana do dziennika obok oceny ze sprawdzianu i ma taką samą wartość. Ocenę można poprawiać tylko jeden raz. Formę sprawdzianu poprawkowego wybiera nauczyciel.
6. Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać go z całą klasą, to powinien to uczynić w terminie uzgodnionym z nauczycielem przedmiotu:
 - w przypadku nieobecności usprawiedliwionej termin zaliczenia wynosi 2 tygodnie od daty napisania sprawdzianu przez klasę,
 - przy dłuższej nieobecności ucznia termin zaliczenia uczeń uzgadnia z nauczycielem,
 - przy nieobecności nieusprawiedliwionej uczeń może być rozliczony na następnej lekcji.
7. Jeżeli w czasie sprawdzianu uczeń korzysta z niedozwolonych materiałów, podpowiedzi kolegów, otrzymuje ocenę niedostateczną i traci możliwość poprawy oceny.
8. Nauczyciel jest zobowiązany ocenić i udostępnić uczniom sprawdziany pisemne, kartkówki w ciągu 2 tygodni od daty napisania.
9. Sprawdzone i ocenione prace nauczyciel przechowuje przez okres jednego roku. Pozostają one do wglądu ucznia i rodziców.

Typy zadań występujących w pracach pisemnych i ich punktacja:

1. zadania zamknięte wielokrotnego wyboru, na dobieranie, prawda-fałsz i otwarte z luką punktowane najczęściej 1 punktem za prawidłową odpowiedź,
2. zadania otwarte rozszerzonej lub krótkiej wypowiedzi z wykorzystaniem materiału w postaci tekstów źródłowych, map rysunków schematycznych i danych statystycznych, sprawdzające umiejętności interpretacji, analizowania, klasyfikowania, wnioskowania i oceniania punktowane są większą liczbą punktów, w zależności od stopnia trudności.

Odpowiedzi ustne

1. Na początku zajęć lekcyjnych uczeń może być poproszony do odpowiedzi ustnej, w czasie której sprawdzana jest i oceniana wiedza merytoryczna: znajomość faktów politycznych, podstawowych pojęć, umiejętność myślenia przyczynowo - skutkowego,

umiejscawiania wydarzeń w czasie i miejscu, umiejętność samodzielnego wnioskowania.

2. Ocenianie następuje z uwzględnieniem indywidualnych możliwości ucznia, zgodnie z wymaganiami na poszczególne oceny.
3. Nauczyciel pyta z 3 ostatnich lekcji lub z materiału powtórzeniowego.
4. Kryteria oceny ustnej

Celujący	odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, zawiera własne przemyślenia i oceny,
Bardzo dobry	odpowiedź wyczerpująca, zgodna z programem, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi,
Dobry	odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem języka, nieliczne błędy, nie wyczerpuje zagadnienia,
Dostateczny	uczeń zna najważniejsze fakty, umie je zinterpretować, odpowiedź odbywa się przy niewielkiej pomocy nauczyciela, występują nieliczne błędy rzeczowe,
Dopuszczający	niezbyt precyzyjne odpowiedzi na pytania nauczyciela, braki w wiadomościach i umiejętnościach, podanie nazwy zjawiska lub procesu przy pomocy nauczyciela,
Niedostateczny	nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela, nie udziela odpowiedzi na większość pytań zadanych przez nauczyciela, ma braki w wiadomościach koniecznych.

Kartkówki

1. O ilości kartkówek w semestrze decyduje nauczyciel.
2. Kartkówka (15-20 minutowa) obejmuje materiał z ostatnich trzech lekcji.
3. Nauczyciel ma prawo zrobić kartkówkę bez zapowiedzi. Kartkówka ta jest obowiązkowa i traktowana jest jako bieżąca kontrola wiadomości i umiejętności.
4. Ocenie podlega stopień opanowania nabytej wiedzy i umiejętności, poprawność merytoryczna i językowa wypowiedzi.
5. Kartkówki oceniane są punktowo. Za każde zadanie przyznaje się określoną liczbę punktów. Punkty są sumowane i zamieniane na ocenę według wskaźników stosowanych przy sprawdzianach.
6. Oceny z kartkówki nie podlegają poprawie.
7. W przypadku karkówek nauczyciel ustnie wskazuje w jaki sposób uczeń powinien nadrobić braki oraz jakiego zakresu one dotyczą.

Aktywność na lekcji

1. Aktywność na lekcji jest nagradzana + (plusami) za 3 zgromadzone plusy uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą
Przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, rozwiązywanie ćwiczeń na lekcji, aktywną pracę indywidualną i grupową
2. Za brak aktywności i pracy podczas lekcji uczeń może otrzymać – (minus). za 3 zgromadzone minusy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną,

Prowadzenie zeszytów przedmiotowych.

1. Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego, w którym powinny znajdować się zapisy tematów, notatki, zapisy poleceń ustnych lub pisemnych prac domowych.
2. W przypadku braku zeszytu należy zgłosić nieprzygotowanie i uzupełnić brakujący zapis na następną lekcję.
3. Każdy zeszyt może być sprawdzany pod względem kompletności notatek, ich poprawności merytorycznej, estetyki.
4. Uczeń ma obowiązek uzupełniania notatek w zeszycie za czas nieobecności.

Zadawanie i ocena prac domowych

1. Obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie prac domowych.
2. Zadania domowe wykonywane są estetycznie i na bieżąco. W przypadku braku zadania domowego należy zgłosić nieprzygotowanie. Brakujące zadanie należy uzupełnić na następną lekcję.
3. Znak graficzny, tzw. „parafka” oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie pracy, ale nie sprawdzał jej zawartości merytorycznej.
4. Ocenienie prac może nastąpić natychmiast po upływie terminu ich realizacji lub podczas kontroli zeszytów – zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy.
5. Prace pisemne zawierają krótkie pisemne uzasadnienie oceny, w którym nauczyciel wskazuje co uczeń robi dobrze, co wymaga poprawy oraz jak powinien uczyć się dalej.
6. Nauczyciel może obniżyć ocenę jeżeli stwierdzi, że praca jest odpisana od kolegi, z jakiś opracowań lub Internetu.
7. Każdy uczeń ma prawo do dodatkowych ocen za wykonane prace nadobowiązkowe, które mogą wpłynąć na podwyższenie oceny semestralnej i rocznej.

Ze względu na specyfikę przedmiotu ocena z WOS winna przede wszystkim uwzględniać aktywność uczniów. Aktywne uczenie się organizowane przez nauczyciela jest rozumiane w programie jako zdobywanie kompetencji i sprawności w zakresie uczenia się, myślenia, poszukiwania, doskonalenia się, współpracowania i działania. Celem kształcenia w zakresie wiedzy o społeczeństwie jest kształtowanie postaw obywatelskich i prospołnotowych uczniów. Konieczna jest taka realizacja treści nauczania przedmiotu, aby uczniowie rozumieli przydatność poszczególnych zagadnień w codziennym życiu człowieka. Kształcenie to ma także prowadzić do ugruntowania postaw szacunku dla dziedzictwa narodowego i ogólnoświatowego oraz ciekawości poznawczej, otwartości i tolerancji.

Ze względu na stawiane cele, w podstawie programowej przedmiotu wiedza o społeczeństwie, każdy uczeń powinien uczestniczyć w projektach edukacyjnych.

Projekt powinien mieć charakter zespołowy; jednak poszczególne zadania mogą być realizowane indywidualnie. Wskazane jest, by uczeń uczestniczył, w co najmniej jednym projekcie w każdym roku nauczania przedmiotu. **Realizując projekt, uczeń:**

- 1) zdobywa wiedzę i umiejętności związane z przedmiotem projektu;
- 2) wybiera zagadnienie: problem lub działanie, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i założonymi celami projektu;
- 3) poszukuje sposobów zbadania i rozwiązania problemu oraz skutecznego przeprowadzenia założonego w projekcie działania;
- 4) organizuje własną pracę i współpracuje z innymi realizatorami projektu;

W ramach projektu edukacyjnego wyróżnia się następujące etapy zajęć oraz zadania nauczyciela:

- 1) wprowadzenie: nauczyciel przekazuje podstawy wiedzy na temat wybranego zagadnienia i pomaga uczniom zdobyć umiejętności umożliwiające przeprowadzenie projektu;
- 2) wybór problemu i formy działania: nauczyciel przedstawia możliwe tematy projektów lub pomaga uczniom w wymyśleniu ich własnych propozycji;
- 3) zaplanowanie pracy nad projektem i prezentacji końcowej: nauczyciel pomaga w stworzeniu planu działań i podziału zadań, w wyborze formy prezentacji końcowej, podaje kryteria oceniania;
- 4) realizacja zaplanowanych działań: nauczyciel konsultuje i akceptuje realizację kolejnych etapów zadania;
- 5) publiczna prezentacja efektów: nauczyciel stwarza możliwość publicznej prezentacji efektów projektu oraz go ocenia.

Zasady oceniania

1. Na początku roku szkolnego uczniowie są poinformowani przez nauczyciela przedmiotu o zakresie wymagań z przedmiotu historia , obowiązujących w danym roku szkolnym (zakres wiadomości i umiejętności) oraz o sposobach i zasadach oceniania z w/w przedmiotu.
2. Ocena semestralna i roczna uwzględnia oceny częściowe wystawiane uczniom za wiedzę i umiejętności z form aktywności obowiązujących w danym okresie.
3. O ocenie semestralnej i rocznej ucznia decyduje hierarchia ważności ocen oraz terminowe wywiązywanie się z wykonywania wymaganych prac w danym okresie. Ustala się następującą ważność różnych form aktywności ucznia na lekcjach :
 - sprawdzian,
 - odpowiedź ustna,
 - kartkówka,
 - aktywność na zajęciach,
 - bieżące zadania domowe, referaty, inne.
4. Osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych wpływają na podwyższenie oceny.
5. Udział w szkolnych imprezach historycznych, przygotowywanie gazetek tematycznych wpływa na podwyższenie oceny.
6. Uczeń ma prawo zgłosić jedno nieprzygotowanie w ciągu semestr.
7. Brak zeszytu, podręcznika, pracy domowej, nieprzygotowanie do lekcji uczeń zgłasza na początku lekcji podczas sprawdzania obecności.
8. W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno – pedagogicznej lub innej upoważnionej poradni specjalistycznej, nauczyciel zmniejsza wymagania edukacyjne.
9. Ocena semestralna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych.
10. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).
11. Uczeń na bieżąco jest informowany o uzyskanych ocenach. Tryb informowania rodziców o ocenach częściowych, ocenie semestralnej i końcowo rocznej oraz sposobie jej poprawiania precyzuje WSO.

12. W przypadku opuszczenia przez ucznia co najmniej 25% zajęć edukacyjnych nauczyciel może wyznaczyć mu pisemny sprawdzian frekwencyjny z materiału realizowanego w okresie nieobecności ucznia.
13. Na cztery tygodnie przed semestralnym i rocznym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia o nieklasyfikowaniu lub przewidywanej dla niego niedostatecznej ocenie klasyfikacyjnej i odnotowuje ten fakt w dzienniku elektronicznym.
14. Na 1 tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia o przewidywanej dla niego semestralnej lub rocznej ocenie klasyfikacyjnej i odnotowują ten fakt w dzienniku elektronicznym.
15. Jeżeli w okresie 2 tygodni przed zakończeniem roku szkolnego uczeń niezagrożony wcześniej wystawieniem oceny niedostatecznej w sposób rażący narusza postanowienia WSO, nie uczęszcza na zajęcia i sprawdziany, dopuszcza się wystawienie oceny niedostatecznej lub nieklasyfikowania po terminie
16. Warunki ubiegania się o oceny wyższe niż przewidywane precyzuje PSO.

Kryteria oceniania osiągnięć uczniów

Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń, który:

- wyróżnia się szeroką, samodzielnie zdobytą wiedzą, wybiegającą poza program nauczania,
- posiadał umiejętność samodzielnego korzystania z różnych źródeł informacji,
- samodzielnie formułuje wzorowe pod względem merytorycznym i językowym wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat,
- doskonale zna szeroką terminologię przedmiotową i swobodnie się nią posługuje,
- formułuje własne opinie i sądy, które potrafi prawidłowo i przekonująco uzasadnić,
- potrafi powiązać wydarzenia polityczne w Polsce ze światem, widzi zależność

Ocenę bardzo dobrą (5) otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym stopniu wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania,
- sprawnie, samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy,
- rozumie i poprawnie stosuje poznaną terminologię,
- samodzielnie formułuje wypowiedzi ustne i pisemne na określony temat, wykorzystując wiedzę zdobytą w szkole i samodzielnie,
- potrafi współpracować w grupie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach.

Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował całego materiału określonego programem nauczania, ale nie utrudnia mu to poznawania wiedzy,
- rozumie genezę, przebieg i skutki wydarzeń politycznych,
- poprawnie posługuje się prostymi źródłami informacji,
- poprawnie rozumie w kategoriach przyczynowo- skutkowych ,
- umie formułować proste wypowiedzi ustne i pisemne.

Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe elementy wiadomości programowych, pozwalające mu na rozumienie najważniejszych zagadnień,
- potrafi formułować schematyczne wypowiedzi ustne i pisemne,

- umie posługiwać się, często pod kierunkiem nauczyciela, prostymi środkami dydaktycznymi.

Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który:

- wiedzę ucznia charakteryzują znaczne braki, ale nie uniemożliwia mu to opanowanie wiadomości w dalszej edukacji,
- wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności przy znacznej pomocy nauczyciela,
- nie wykonał wszystkich prac lekcyjnych i domowych.

Ocenę niedostateczną (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania,
- nie potrafi, nawet przy znacznej pomocy nauczyciela, korzystać z prostych środków dydaktycznych,
- nie potrafi formułować nawet prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych, nie zna podstawowej terminologii

Zespół Szkół nr 8 w Szczecinie wprowadza dodatkowe ustalenia dotyczące oceniania uczniów w przypadku nauczania zdalnego:

1. Nauczyciel może sprawdzić wiedzę i umiejętności ucznia zdalnie, z wykorzystaniem dostępnych platform edukacyjnych i zasobów własnych.
2. Nauczyciel podaje zakres materiału podlegającego sprawdzeniu.
3. Oceniane będzie: wiedza, umiejętności, obowiązkowość, terminowość i aktywność ucznia.
4. Nauczyciel może poprosić ucznia o wyjaśnienia do wykonanej przez niego pracy.
5. Ocenie podlegają:
 - karty pracy, rozwiązane ćwiczenia, odpowiedzi na pytania przesyłane drogą mailową poprzez: załączniki drogą elektroniczną, zdjęcia, screeny zgodnie z podanymi przez nauczyciela kryteriami;
 - odpowiedzi ustne z wykorzystaniem platformy do komunikacji on-line;
 - testy do rozwiązania wysłane przez nauczyciela we wskazanym czasie;
 - prezentacje na zadany temat zgodnie z podanymi przez nauczyciela kryteriami.
6. Uczeń ma obowiązek przesłać we wskazany sposób oraz w terminie wyznaczonym przez nauczyciela pracę pisemną, która zostanie oceniona zgodnie z kryteriami, niedotrzymanie ustalonego terminu jest równoznaczne z oceną niedostateczną.
7. Poprawa oceny może nastąpić w formie i terminie ustalonym przez nauczyciela z uczniami, z uwzględnieniem specyfiki pracy.
8. Uczeń umawia się na odpowiedź ustną w czasie konsultacji (bezpośrednich lub on-line) z własnej inicjatywy lub z inicjatywy nauczyciela. Nauczyciel podaje zagadnienia, które uczeń powinien powtórzyć.
9. Nauczyciel komunikuje się z uczniem za pomocą platformy Librus, Office 365, jak również w inny zaproponowany przez siebie sposób.

10. Komunikacja nauczyciela z rodzicem następuje poprzez platformę Librus lub w szczególnych przypadkach telefonicznie.
11. Na czas nauczania zdalnego zawieszają się nieprzygotowanie ucznia do zajęć.
12. Wszystkie oceny są dla ucznia i jego rodzica jawne, udostępniane na bieżąco a ocena zapisana jest w dzienniku elektronicznym
13. W przypadku szczególnych trudności w zakresie opanowania bieżącego materiału nauczyciel umożliwia uczniowi uzupełnienie braków poprzez: wskazanie treści, które są niezbędne do opanowania przez ucznia; podanie oferty dodatkowych kart pracy, zadań i ćwiczeń pozwalających na przezwyciężenie trudności.
14. Pozostałe przepisy PSO nie ulegają zmianie.